

Тема: Планування, організація, облік і контроль якості робіт у розсадниках.

План заняття

1. Форми організації праці в лісових розсадниках. Порядок планування агротехнічних заходів у розсаднику. «Типовий проект організації праці в базовому розсаднику»
2. Технічне проектування. Норми виробітку та умови преміювання.
3. Контроль за якістю робіт. Облік та приймання виконаних робіт.

Література:

1. Маурер В. М. Декоративне розсадництво. – Вінниця: Нова книга, 2007р.-264с. іл.

1. Форми організації праці в лісових розсадниках. Порядок планування агротехнічних заходів у розсаднику. «Типовий проект організації праці в базовому розсаднику»

Основною виробничою одиницею в лісовому розсаднику є бригада, яка складається з декількох ланок, по двоє-троє робітників у кожній.

Бригадою керує майстер (бригадир) зі стажем роботи в лісовому розсаднику 3-5 років із спеціальною освітою, а ланкою – кваліфікований робітник ланки, який пройшов спеціальну підготовку. У теплиці працюють постійні робітники.

Зелене живцювання здійснює спеціалізована ланка з двох- трьох робітників. В дні масового живцювання додатково потрібні ще декілька робітників. Створюються також спеціалізовані ланки, які займаються вирощуванням садивного матеріалу в теплиці, посівному відділенні, шкільці.

Закріплення виробничих ділянок за бригадами і вирощування культур (від сівби чи садіння до реалізації) за ланками і окремими робітниками є одним із прогресивних методів організації праці. Сезонні робітники залучаються для виконання робіт з великим обсягом трудозатрат (пропонування, викопування). Бригадний підряд запроваджується з метою ефективнішого використання робочого часу, техніки, підвищення продуктивності праці на основі матеріальної зацікавленості робітників.

Головним плановим показником у розсадниках є обсяг виробництва стандартного садивного матеріалу. Планове завдання розподіляють за видами (сіянці, саджанці, живці), типами (з відкритою або закритою кореневою системою) садивного матеріалу та за способом його виробництва (у відкритому або закритому ґрунті). Особливе значення має розподіл планового випуску садивного матеріалу за породами. Він мусить повною мірою відповідати місцевим ґрунтово – кліматичним умовам, потребам садово – паркового будівництва і забезпечувати створення високо декоративних і біологічно стійких зелених насаджень. У разі потреби щорічно уточнюють план випуску садивного матеріалу в розрізі порід залежно від вимог зони, яку обслуговує розсадник.

З метою правильної організації праці, раціонального використання трудових ресурсів і своєчасного виконання всіх агротехнічних заходів здійснюють технічне проектування робіт по вирощуванню садивного матеріалу. Його проводять у розрізі окремих продуктивних частин розсадника з включенням усіх агротехнічних заходів відповідно до прийнятої технології вирощування садивного матеріалу. При проектуванні робіт враховують діючі нормативно-довідкові матеріали, технічні інструкції, останні досягнення передового досвіду та науки. У плані агротехнічних заходів, окрім найменування робіт, вказують обсяг, норми виробітку, потребу у робочих, тракторах і машинах для виконання кожної операції та строки їх виконання протягом року. План агротехнічних заходів, залежно від структури підприємства, складають інженер (майстер) розсадника або інженер по лісових культурах (лісничий) лісгоспу і затверджує директор розсадника або головний спеціаліст в строк до 1 січня року виконання робіт.

Організація праці у постійних розсадниках спрямована на підвищення ефективності вирощування садивного матеріалу шляхом раціонального використання трудових і матеріально-технічних ресурсів, поділу і кооперації праці, створення сприятливих соціально-побутових умов для працівників і вдосконалення технології виробництва, розвитку творчої ініціативи та матеріального стимулювання працюючих, зміцнення трудової та фінансової дисципліни.

2. Технічне проектування. Норми виробітку та умови преміювання.

Основною виробничою одиницею на лісовому розсаднику є постійна бригада робітників, яка складається з кількох ланок; кількість робітників у ланці – 2–3 чоловіки.

Керує бригадою майстер (бригадир) зі стажем роботи на розсаднику 3–5 років із спеціальною освітою (лісова школа), а ланкою – кваліфікований робітник ланки, який пройшов спеціальну підготовку.

Виконання робіт у теплицях покладається на постійних робітників, які приймаються в порядку організованого набору.

При зеленому живцюванні основою організації праці є спеціалізована ланка у складі 2–3 постійних робітників. У дні масового живцювання додатково беруть кілька чоловік з числа пенсіонерів або школярів.

Виділяються також спеціалізовані ланки з вирощування садивного матеріалу в теплиці, посівному відділку, шкільці.

Закріплення виробничих ділянок за бригадами і вирощуваних культур (від посіву-посадки до реалізації) за ланками і окремими робітниками є одним з прогресивних методів організації праці. При цьому ліквідується знеосібка в роботі з вирощування садивного матеріалу, поліпшується якість роботи.

В осінньо-зимовий період кількість ланок та їх чисельний склад при виконанні робіт з переробки шишок, виготовлення товарів народного вжитку,

рубок догляду за лісом та інших робіт визначається конкретними умовами виробництва.

Для виконання ручних робіт з великим обсягом трудозатрат і стислими агротехнічними строками (прополювання, викопування садивного матеріалу) залучаються тимчасові, сезонні робітники (з числа жителів населених пунктів поблизу розсадника).

Як прогресивний метод у роботі працівників на розсаднику, щодо кінцевого результату, вводиться бригадний підряд, об'єктом якого є виробнича ділянка з певним обсягом робіт; перехід на бригадний госпрозрахунок. Він запроваджується з метою поліпшення використання робочого часу і техніки, зниження матеріальних і трудових затрат при вирощуванні садивного матеріалу, підвищення продуктивності праці на роботах у розсадниках на основі матеріальної зацікавленості колективів бригад у кінцевих результатах праці.

Система оплати праці в розсаднику – відрядна, відрядно-преміальна, акордно-преміальна і просто преміальна.

Обов'язкова умова преміювання - якісне виконання всіх технологічних операцій.

Оплата праці робочих у лісових розсадниках проводиться на підставі тарифікації робіт за розрядами, нормування праці відповідно до діючих типових норм виробітку, тарифних ставок для оплати праці, систем оплати, надбавки і доплат.

Бригадирам на роботах у лісових розсадниках, які не звільнені від основної роботи, за керівництво бригадою виплачується надбавка в розмірі до 35% відрядного заробітку залежно від обсягу роботи і чисельності робочих у бригаді.

3. Контроль за якістю робіт. Облік та приймання виконаних робіт.

Облік виконаних робіт проводять у міру їх завершення. Виконані роботи записують у спеціальну **“Книгу розсадника”**, яка призначена для відображення основних відомостей щодо вирощування садивного матеріалу. Книга розсадника ведеться фахівцем, який здійснює керівництво роботою розсадника та несе відповідальність за збереження книги, правильність та достовірність записів у ній.

Книга розсадника складається з двох частин: **посівне і шкільне відділення**. У першу частину записують дані щодо вирощування сіянців, включаючи роботи у закритому ґрунті. У другу частину заносять дані з виробництва садивного матеріалу у шкільному відділенні. Наприкінці книги відводиться окрема сторінка для зауважень перевіряючих спеціалістів і комісій.

Якість виконаних робіт по вирощуванню садивного матеріалу у розсадниках контролюють під час **технічного приймання робіт**, яке проводиться у посівному відділенні одразу ж після появи сходів, але не пізніше

ніж через місяць після висіву насіння, а в школах – протягом 10 днів після їх закінчення.

Технічне приймання робіт проводить комісія, склад якої затверджується наказом директора підприємства. Комісія уточнює обсяги робіт і оцінює якість їх виконання на день огляду, намічає заходи, спрямовані на усунення виявлених недоліків. Особливу увагу приділяють відповідності технології вирощування садивного матеріалу передбаченій проектом і дотриманню агротехнічних строків виконання робіт.

Якщо насіння не проросло і сходи або не з'явилися, або дуже рідкі, комісія встановлює причину незадовільного стану посівів. Для цього досліджують не менш як 200 насінин за кожною породою, які беруть з метрових відрізків, розміщених по діагоналі, проведеній через посіви.

До загиблих належать посіви, за яких у ґрунті менше 25% здорових насінин або менше 10% сходів і менше 20% здорових насінин від встановленої норми виходу сіянців. До посівів, що не дали сходів у поточному році, належать посіви з питомою вагою здорових насінин в ґрунті понад 25%.

За матеріалами технічного приймання комісія складає *акт технічного приймання у двох примірниках* (один залишають на підприємстві, а другий – направляють до вищестоящої організації). В акті дають оцінку виконаним роботам, вказують нові, прогресивні прийоми драпі з метою поширення їх і впровадження у виробництво, а також намічають заходи щодо усунення недоліків і неприпустимих відхилень в агротехніці та технології робіт.